

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 30^{ης} ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1953

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΚΟΥΓΕΑ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΑΓΓΕΛΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ὁ *Πρόεδρος* ἀγγέλλει τὸν ἐν Βόννη τῇ 28ῃ Μαρτίου ἐ. ἔ., συμβάντα θάνατον τοῦ ξένου ἐταίρου τῆς Ἀκαδημίας *Alfred Philippson* καὶ ἐξαίρει τὴν ἐπιστημονικὴν του σταδιοδρομίαν ὡς καὶ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ εἰς τὴν γεωλογικὴν ἔρευναν τῆς Ἑλλάδος. Προτάσει τοῦ Προέδρου οἱ παριστάμενοι ἐγεροθέτες ἐτήρησαν ἑνὸς λεπτοῦ σιγὴν πρὸς τιμὴν τῆς μνήμης τοῦ ἐκλιπόντος ἐπιστήμονος.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὁ κ. *Γ. Σωτηρίου* παρουσιάζει τὸ συγγραφὸν παρ' αὐτοῦ καὶ τῆς κ. *Μαρίας Γ. Σωτηρίου* βιβλίον «*Ἡ βασιλικὴ τοῦ ἁγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης*» καὶ ὁμιλεῖ περὶ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ.

Ὁ ἀκαδημαϊκὸς *Μιχαὴλ Στεφανίδης*, παρουσιάζων εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸ βιβλίον του : «*Histoire naturelle des mots*», λέγει τὰ ἑξῆς :

Ὡς τινα βάσιν τῆς ἱστορικῆς μου ἐρεύνης ἔχω θέσει τὴν ἄποψιν, ὅτι ὁ κόσμος τῶν πνευματικῶν καὶ ψυχικῶν φαινομένων δὲν εἶναι διαφορετικῶν παραφυσικῶν ἀρχῶν, ἀλλ' ἔχει τὰς αὐτὰς αἰτίας καὶ τοὺς αὐτοὺς νόμους τῶν φυσικῶν φαινομένων. Ἐὰν δὲ ὁ ἱστορικὸς κατ' ἐξοχὴν κόσμος θεωρεῖται κοινῶς, ὅτι διέπεται ὑπὸ νόμων ἰδιοτύπων, αἰτίαν τούτου νομίζω, ὅτι τῶν ἱστορικῶν φαινομένων ὁ ἐρευνητὴς εἶναι συγχρόνως καὶ τὸ ἐρευνόμενον ὑποκείμενον. Τὴν ὡς ἀνωτέρω ἔρευναν τοῦ ἠθικοῦ κόσμου διὰ μιᾶς φυσιογνωστικῆς ἀντιλήψεως ἐκπροσωποῦν εἰδικώτερον δύο μου ἔργα, δύο θεωρίαι μου : *Inertie polymorphe* (Πολύμορφος ἀδράνεια) καὶ *Histoire naturelle des mots* (Φυσικὴ ἱστορία τῶν λέξεων). Εἰς τὴν θεωρίαν μου «*Πολύμορφος ἀδράνεια*» θεωρῶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀδρα-

νείας οὐχὶ ὡς κοινῶς φέρεται ἐν τῇ Μηχανικῇ ὡς μία τις ἀπλή ἡρεμία τῆς ὕλης, ἀλλὰ τοῦναντίον ὡς μίαν μὲ ἀλλοιοροπικὰς μορφὰς διηνεκῶς δρωσαν δύναμιν, ἣτις, ἔχουσα τὸ κράτος αὐτῆς εἰς ὅλα τὰ φυσικὰ καὶ βιολογικὰ φαινόμενα καὶ τὰ φαινόμενα τοῦ ψυχικοῦ καὶ ἱστορικοῦ κόσμου, ζητεῖ νὰ διατηρήσῃ ἀμεταβλήτους τὰς κινήσεις καὶ ἀμεταβλήτους τὰς μεθόδους τῶν μεταβολῶν. Οὕτω δ' ἔχομεν τὴν ἀδράνειαν τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν νόμων, τῶν προλήψεων καὶ συμβόλων, τοῦ ἐνστίκτου καὶ τοῦ ὑποσυνειδήτου, τῆς κληρονομικότητος καὶ τοῦ ἀτταβισμού, τὴν ἀδράνειαν τῶν ἔξεων, τῶν κλίσεων καὶ τῶν παθῶν, τῆς διαισθήσεως καὶ τοῦ πεπρωμένου, τὴν εἰδολογικὴν καὶ τελικὴν ἀνδράνειαν, τὴν ἀδράνειαν τῆς ἀνακυκλώσεως τῶν φαινομένων, τῶν γνώσεων καὶ τῶν ἰδεῶν κλπ.

Τῶν σχέσεων δ' ἀκριβῶς τούτων τοῦ πνευματικοῦ κόσμου πρὸς τὸν φυσικὸν ὡς μίαν παραστατικὴν εἰκόνα ἢ ἔκφρασιν, ὡς τι διαγωγικὸν μέσον τῶν πραγμάτων πρὸς τὰς ἐννοίας πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τὴν *γλῶσσαν*, περὶ τῆς ὁποίας πραγματεύεται τὸ ὡς ἀνωτέρω δεύτερον ἔργον μου: «Φυσικὴ ἱστορία τῶν λέξεων», τοῦ ὁποίου τὴν 2αν ταύτην ἔκδοσιν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω σήμερον εἰς τὴν ἡμετέραν Ἀκαδημίαν, ὀλίγον βεβαίως ἀργά, διότι καθ' ὄν χρόνον, τὸ 1940, εἶχεν ἐκδοθῆ, ἡ τότε πλήρης ἔλλειψις ἐπικοινωνίας εἶχε παρεμποδίσει ἐπὶ μακρὸν τὴν κυκλοφορίαν. Τὴν περὶ τῆς γλώσσης θεωρίαν μου ταύτην συνοψίζω διὰ τῶν ἑξῆς:

Τὴν γλῶσσαν πρέπει νὰ χαρακτηρίσωμεν ὡς ἄμεσον συνάρτησιν τῆς ἡχογόνου ἀλληλοτυπίας, τῆς ὁποίας ἡ στοιχειώδης ἔκφρασις εἶναι τὸ ἀπλοῦν μηχανικὸν «κτύπημα» (κτύπος ἢ κρούσις), τὸ σύνηθες αἴτιον τῶν ἡχων. Ἐντεῦθεν, τοὺς ἡχους πρέπει νὰ τοὺς θεωρήσωμεν ὡς τὰς *φωνὰς τῶν σωμάτων*, τ. ἔ. ὡς τὰ ἀγγελτήρια σήματα τῆς παρουσίας των. Περισσότερον βεβαίως «κτυπητὸν» σῆμα τῆς παρουσίας τῶν σωμάτων δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ, παρὰ *κτυπώμενα* τὰ σώματα νὰ «σημαίνουν» (μὲ τὴν δημῶδη τῆς λέξεως ἐννοιαν), τ. ἔ. *νὰ ἡχοῦν καὶ νὰ ἀγγέλλουν*. Ἄμεσος δὲ τῶν σωματογενῶν ἡχων συνέπεια ἦτο νὰ ἐπισημάνῃ ὁ ἀνθρώπος τὰ διάφορα σώματα, μιμούμενος διὰ τῆς *ιδικῆς του φωνῆς* τὰς *φωνὰς τῶν σωμάτων*.

Ἄλλὰ μὲ τὸν παραγόμενον ἐκ τοῦ «κτυπήματος» ἡχον συμπαράγονται καὶ διάφορα *πάθη τῆς ὕλης* (ἀποτελέσματα τοῦ κτυπήματος), καὶ αἱ βασικαὶ αὐταὶ φθοραὶ καὶ ἀλλοιώσεις τῆς ὕλης εἶναι ἡ τοῦ σώματος *διαίρεσις* ἢ *τμησις*—κολόβωσις, κούρευσις, σμίκρυνσις, ὄξυνσις, λέπτυνσις, πελέκησις, ξύσις, ξέσις, ἴσαξις, λείωσις, λείανσις, λύσις, σκόρπισις, πλάτυνσις, πύκνωσις, κάμψις, κύρτωσις, κύκλωσις, σφαίρωσις, κοίλανσις, βάθυνσις, θρίψις, τριῦψις, στρίψις, στρέψις, τρύπησις, τρησις, τρωξις, πρῖσις, σχίσις, σκάψις, σκάσις, χάραξις, χώρισις, κτλ., καὶ φυσικὸν

έντεῦθεν ἦτο καὶ τὰ ἐκ τῆς κρούσεως ταῦτα σύνδρομα τοῦ ἤχου παθήματα τῆς ὕλης, νὰ δηλωθοῦν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῶν αὐτῶν φωνητικῶν μιμήσεων του. Τὰς περισσοτέρας δὲ καὶ καλλιτέρας ἀφορμὰς πρὸς τὰς λεξιγόνους ταύτας μιμήσεις εἶχεν ὁ ἄνθρωπος ἐκ τῆς τέχνης, δηλ. κατὰ τὴν κατεργασίαν τοῦ λίθου καὶ τοῦ ξύλου καὶ τῶν μετάλλων, καὶ γενικώτερον ἐκ τῆς καθημερινῆς χρήσεως τῶν τεσσάρων τῆς Φύσεως στοιχειακῶν οὐσιῶν, ὕδατος καὶ γῆς καὶ πυρὸς καὶ ἀέρος.

Ἄλλὰ τῶν ἀνωτέρω τῆς ὕλης παθημάτων ἄμεσον ἀποτέλεσμα εἶναι μία τῆς «μορφῆς» τῶν σωμάτων διάπλασις ἢ μεταβολή, ἤτοι ὁ διασηματισμὸς αὐτῶν διὰ τῆς φύσεως ἢ τῆς τέχνης — φαινόμενον παρέχον ὄχι μόνον εἰς τὴν ὕλην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἤχον αὐτὸν τὴν εἰδολογικὴν τῶν ὑπόστασιν. Ἐπόμενον δ' ἐντεῦθεν ἦτο καὶ ἡ *μορφὴ* ἢ τὸ *σχῆμα* τῶν σωμάτων νὰ δηλωθῆ διὰ τῶν ὁμοίων ἠχητικῶν μιμήσεων. Ἄρα τὰς «κυριολεξίας» ἀπετέλεσαν αἱ τῶν μιμήσεων τῶν ἤχων *ἠχητικαὶ σημασίαι*, τὰς ὁποίας διεδέχθησαν αἱ *μορφολογικαὶ ἔννοιαι*.

Ἄλλὰ τῆς ὕλης τὰ σχήματα διακρίνονται οὐχὶ διὰ τῆς ἀκοῆς, ἀλλὰ διὰ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων, τῆς ὄρασεως καὶ τῆς ἀφῆς. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὰ *ὄπτικα* καὶ τὰ *ἀπτικά* (μετὰ τῶν ὁμοίων ἀπτικῶν τῆς γεύσεως καὶ τῆς ὀσφρήσεως) φαινόμενα ἐδηλώθησαν καὶ ταῦτα γλωσσικῶς διὰ τῶν αὐτῶν *μιμήσεων τῶν ἤχων*, τῶν παραγομένων ἐκ τῆς ἀρχικῆς κρουστικῆς αἰτίας. Οὕτω δὲ αἱ *μορφολογικαὶ λέξεις* προσέλαβον καὶ ὄπτικὰς καὶ ἀπτικὰς σημασίας.

Ἄλλ' ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῶν *μορφῶν* τῶν διαφόρων σωμάτων, ἐκ τῆς ἀρμονίας τῶν γραμμῶν, ἐγεννήθη ἡ ἰδέα τῆς *εὐμορφίας*, τ.ἔ. τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὠραίου (ὠρίμου), ἡ ἰδέα τοῦ «εἶδους» καὶ τοῦ «ἀτόμου», καὶ τῆς ὄντοτης συνάμα τοῦ «χώρου», ὡς παραπληρώματος τῆς «ὕλης», ὅθεν προῆλθεν ἡ εἰδολογικὴ ἐπιστήμη τῆς Γεωμετρίας, ἡ αἰσθητικὴ τῆς Τέχνης, καὶ ἐντεῦθεν τοῦ ἠθους ἢ αἰσθητικῆ. Οὕτω δὲ διὰ τοῦ πρώτου *μορφολογικοῦ* *λεξιλογίου* ἠνοιχθῆ ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν γλωσσικὴν «*μεταφοράν*», ἥτις ἐνσαρκώνουσα τὸ *μεταφορικὸν πνεῦμα*, τὸ δημιουργικὸν στοιχεῖον τῶν «*συνθέσεων*», τ.ἔ. τῶν ἀφηρημένων ἐνοιῶν εἰς τὴν τέχνην καὶ τὴν ἐπιστήμην, συμπληροῖ τὸ *διαγωγικὸν ἔργον* τῆς γλώσσης ἀπὸ τοῦ ὕλικου εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔπεται, ὅτι ὅλαι αἱ λέξεις εἶναι *ὀνοματοποιεῖαι*, καὶ αἱ ὀνοματοποιεῖαι αὐταὶ ἀπετέλεσαν διάφορα συστήματα *λεξικῶν ὁμοιοφώνων ριζῶν*, τῶν ἀπωτέρων (ὡς ὠνόμασα ταῦτα) *ἐτύμων*, συστήματα λέξεων, ἀνάλογα πρὸς τὰς συμμιγεῖς *συνμοταξίας* τῆς Παλαιοντολογίας. Ἐκ τῶν *ρίζικῶν* δὲ τούτων *λεξικῶν* στοιχείων διεμορφώθησαν δευτερογενεῖς *κλαδικαὶ ὁμάδες* λέξεων *συγγενῶν*, τῶν *ἀμέσων* ἢ *προσεχῶν* (ὡς ὠνόμασα ταῦτα) *ἐτύμων*, ἀνάλογοι πρὸς τὰς σημερινὰς τάξεις τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἀναγωγή μιᾶς λέξεως εἰς μίαν ἐκ

τῶν συννομοταξιῶν τῶν *ῥιζικῶν ἀπωτέρων* ἐτύμων καθοδηγεῖ εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς *προσεχοῦς ἐτυμολογίας* τῆς λέξεως.

Ἡ ὡς ἀνωτέρω ἐξέλιξις τῶν διαφόρων τύπων καὶ σημασιῶν τῶν λέξεων, ἀπὸ τῶν ἠχητικῶν πρὸς τὰς μορφολογικὰς καὶ ἀπὸ τῶν μορφολογικῶν ἔπειτα εἰς τὰς μεταφορικὰς ἐννοίας, λαμβάνει χώραν διὰ τῆς βαθμιαίας *ἐκτονώσεως* τῶν βασικῶν *ἠχητικῶν κυριολεξιῶν*, καὶ διὰ τῆς ἐκτονώσεως ταύτης συντελεῖται ἡ μετατροπὴ τῶν μὲν *εἰδῶν - πραγμάτων* εἰς *εἶδη - λέξεις*, τῶν δὲ *μηχανικῶν κύπων* εἰς *στίγματα* τῶν νοητικῶν κέντρων. Ἐκ τούτων δὲ ὄλων θεμελιούται μία (ὡς ταύτην ὠνόμασα) «*ιστορικὴ ἐτυμολογία*», ἣτις καθιστᾷ τὴν γλῶσσαν εἰς ὅλην τῆς τὴν ἐξέλιξιν, μίαν πολύτιμον πηγὴν τῆς ἱστορίας τῶν ἐπιστημῶν. Ἄρα, ἡ περὶ τῆς γλώσσης θεωρία μου αὕτη, μετὰ τῆς ἐτέρας θεωρίας μου περὶ πολυμόρφου ἀδρανείας, ἔχουν ἄμεσον τὴν σχέσιν πρὸς τὸ ἴδιον μου σύστημα τῆς κριτικῆς ἱστορίας τῆς Ἐπιστήμης.

Τὴν θεωρίαν μου ταύτην «*Φυσικὴ ἱστορία τῶν λέξεων*» ὁ ἐν Βερολίῳ καθηγητῆς Hermann («*Philologische Wochenschrift*» 5 Sept. 1942, σ. 476), καθὼς καὶ ὁ ἐν Βονωνίᾳ καθηγητῆς O. Assirelli («*Scientia*» VIII - LX, 1951, σ. 250-251) ἀποκαλοῦν γλωσσικὴν ψυχολογίαν τοῦ προϊστορικοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλ' εἶναι, νομίζω, χρήσιμον νὰ νοηθῆ καλῶς τοῦτο: ὅτι τὴν γλῶσσαν δὲν τὴν ἔκαμαν γλωσσολόγοι, ἀλλ' ὁ ψυχικὸς αὐθορμητισμὸς τοῦ προϊστορικοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. **Ἰωάννης Τρικκαλινός**, παρουσιάζων εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν τὸν ἐτήσιον *Βροχομετρικὸν χάρτην* τῆς Ἑλλάδος συνταχθέντα ὑπὸ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. **Ἡλ. Μαριολοπούλου** καὶ **Δεων. Καραπιπέρη** εἶπε τὰ ἑξῆς:

Ὁ χάρτης οὗτος ἐχαράχθη τὸ πρῶτον ὑπὸ κλίμακα 1/500 000 καὶ ἀκολούθως ἐξετυπώθη ἐγχρωμὸς ὑπὸ κλίμακα 1/1.000.000.

Τὸ βροχομετρικὸν ὕλικὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐβασίσθη ἡ κατασκευὴ του ἦτο ἐν πρώτοις αἱ βροχομετρικαὶ παρατηρήσεις, αἱ ἐκτελεσθεῖσαι εἰς τοὺς σταθμοὺς τοῦ μετεωρολογικοῦ δικτύου τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἵδρυσεν ὁ αἰμίμηστος διευθυντῆς του, καθηγητῆς Δημήτριος Αἰγινήτης. Ἡ συνεχὴς βελτίωσις καὶ ἐπέκτασις τοῦ δικτύου τούτου ὑπῆρξεν ἐν τῶν κυρίων μελημάτων τοῦ σοφοῦ ἐκείνου ἀνδρός, ὅστις ὅτε τὸ Μετεωρολογικὸν τμήμα τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀστεροσκοπείου μετεφέρθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἀεροπορίας, ἀποτελέσαν τὴν Ἐθνικὴν Μετ. Ὑπηρεσίαν, παρέδωκε τοῦτο μετὰ 100 καὶ πλέον μετεωρολογικῶν Σταθμῶν ἀρτίως λειτουργούντων.

Τὸ βροχομετρικὸν ὕλικὸν τῶν ὡς ἄνω Σταθμῶν μεθοδικῶς καὶ μετὰ προ-

σοχής ἐπεξεργασθὲν ὑπὸ τῶν συγγραφέων ἀνήχθη τελικῶς εἰς τὴν περίοδον 1901-1940 καὶ ἀπετέλεσε τὸ θεμέλιον τῆς ὅλης ἐργασίας.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ μελέτη τῆς διανομῆς τῶν βροχοπτώσεων εἰς μίαν περιοχὴν ἀπαιτεῖ ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερον ἀριθμὸν Σταθμῶν, οἱ συγγραφεῖς συν-ἐκέντρωσαν πάσας τὰς ἀξίας λόγου βοχομετρικὰς παρατηρήσεις, τὰς ἐκτελεσθείσας εἰς σταθμοὺς διαφόρων ὑψηροσιῶν καὶ συγκεκριμένως: τῆς Μετεωρολογικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἀεροπορίας, τῆς Ὑπηρεσίας Ὑδραυλικῶν Ἔργων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τοῦ Κεντρικοῦ Ὑδρολογικοῦ Γραφείου Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων, τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Ὑδάτων, τῶν Ἐταιρειῶν Μόνξ-Γιοῦλεν, Μποὺτ Φαουντέσιον καὶ ἄλλων συναφῶν Ἐταιρειῶν καὶ Γραφείων.

Αἱ παρατηρήσεις αὗται συνεπληρώθησαν διὰ τῆς μεθόδου τῆς συσχέτισεως, τῆς μεθόδου τοῦ κεκλιμένου ἐπιπέδου ὡς καὶ τῆς μεθόδου Fournie-Horton καὶ τελικῶς ἀνήχθησαν χρονολογικῶς εἰς τὴν κοινὴν περίοδον 1901-1940.

Τὸ σύνολον τῶν οὕτω χρησιμοποιηθέντων Σταθμῶν διὰ τὴν χάραξιν τοῦ ἐν λόγῳ βροχομετρικοῦ χάρτου τῆς Ἑλλάδος ἀνῆλθεν εἰς 300 καὶ πλέον, ἡ δὲ ὅλη ἐργασία ἀπῆρτησε χρονικὸν διάστημα τεσσάρων περίπου ἐτῶν.

Αἱ ἰσόθετοι καμπύλαι ἐχαράχθησαν ἀνὰ 200 χλσ. ὕψους βροχῆς καὶ οὕτω ἡ ἐτησία διανομὴ τῆς βροχῆς εἰς ὁλόκληρον τὴν χώραν δίδεται μετὰ μεγάλης σχετικῶς λεπτομερείας.

Γενικῶς ὁ ἐν λόγῳ βροχομετρικὸς χάρτης, ἐκτὸς τοῦ καθαρῶς θεωρητικοῦ ἐνδιαφέροντος τὸ ὅποιον παρουσιάζει, ἐνέχει καὶ πρακτικόν, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐφαρμογὰς αὐτοῦ εἰς τὰ πάσης φύσεως ὑδραυλικά καὶ ὑδροδυναμικά ἔργα, εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ὑγιεινὴν καὶ ἀλλαγῶν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ. — Ἄλβανοὶ καὶ Ἀρβανῖται, ὑπὸ Ἀντων. Κεραμοπούλλου.

Ὁ Στράβων (323) ὀρίζει τὸν Γενοῦσον (Σκοῦμπι) ποταμὸν ὡς ὄριον μεταξὺ Ἠπείρου καὶ Ἰλλυρίας. Πρὸς βορρᾶν ἦσαν Ἰλλυριοί, πρὸς νότον δὲ Ἠπειρῶται ἀνεπίμεικτοι. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ὑποταγὴν εἰς τοὺς Ρωμαίους (168 π.Χ.) πᾶς cives Romanus ἐγκαθίστατο ὀπουδήποτε τοῦ κράτους ἠθέλεν. Ἦλθον λοιπὸν ἐκ νοτιῶν μερῶν τῆς πέρας τοῦ Γενοῦσου ὄρεινῆς χώρας (Στράβ. 326) καὶ οὕτως ἐπὶ Στράβωνος ἐγκατεστάθησαν ἐντεῦθεν τοῦ Γενοῦσου ἄποικοι (οἱ Τόσκηδες). Ἐπειδὴ οὔτοι διαφέρουν ριζηδὸν ἀπὸ τοὺς κατοικοῦντας τὴν ἀπέναντι βορείαν ὄχθην τοῦ Γενοῦσου τοὺς Γκέγκηδες, θὰ προέρχωνται ἐκ τῶν παρὰ τὴν θάλασαν μερῶν, ἐνθα